

ЦЕНТРАЛНА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ

Обществен съвет

ПРОТОКОЛ

№ 7

На 13 май 2014 г. се проведе заседание на Обществения съвет към Централната изборителна комисия при следния

Дневен ред:

1. Послания за толерантност.
2. Експериментално гласуване с електронни машини.
3. Среща с представители на Министерството на регионалното развитие и Министерството на външните работи.
4. Социологически проучвания в изборния ден.
5. Разни.

ПРИСЪСТВАХА: Антоанета Цонева, Даниел Стоянов, Ивайло Цонев, Йорданка Бачева, Михаил Мирчев, Божидар Василев, Галина Асенова, Линка Тонева и Вълчо Караиванов

ОТСЪСТВАХА: Ваня Нушева, Веселина Кирилова, Сезгин Мехмед и Калин Славов.

Заседанието бе открито в 14,10 ч. и председателствано от проф. Емилия Друмева – председател на Обществения съвет.

* * *

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Уважаеми колеги, откривам заседанието на Обществения съвет.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Госпожо Друмева, ще помоля да поставите въпросите си към мен, тъй като мога да присъствам на вашето заседание до 15,00 часа.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Колеги, имаме проект за дневен ред, не получих други предложения. Дневният ред е отворен и можем да добавяме, имаме съответно точките, но предвид това, което каза господин Томов от ЦИК, заповядайте да се опитаме да се контрираме и да отправим в негово лице въпроси, които имаме за Централната изборителна комисия, което не изключва и по-късно, като възникнат въпроси, отново да се обърнем, ако не лично към Вас, то към цялата Централна изборителна комисия.

Колеги, смятам, че по точка 1 нямаме въпроси към господин Томов.

За машинното гласуване имаме ли въпроси към господин Томов, в негово лице и спрямо ЦИК?

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Общо взето нещата са написани. Не съм сигурен и не успях да видя дали вчера са имали възможност да коментират и да разгледат това становище, което вие сте изпратила, или днес ще бъде разглеждано?

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Господин Томов, вчера в 10,00 часа изпратихме до Вас становище, изготвено от господин Цонев, което е за експерименталното гласуване.

В това становище фактически главният ни въпрос е по отношение на техническите изисквания.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Има редица и въпроси, и препоръки, които последващо ще ни е интересно как вие сте реагирали, дали ще ги приемете или ще ги отхвърлите, ако е да и ако е не, защо не?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Искам да кажа, че писмото във връзка кога ще се включи в работната група за машинното гласуване, всъщност той е от 29-ти от предходното заседание, нали така?

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Да и преди празниците беше изпратено.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Всъщност е заведено в момента, в който работната група заседаваше и приключваше разпределението на секциите. Това беше на 30-ти между 11 и 14 часа и това е причината да не се поставя. Всъщност то беше разпределено тогава когато заседанието свърши и решението беше взето, за това се получи така, за което съжалявам.

Ако бяхме говорили за него докато бях в залата, можехме да се разберем да дойдете в работната група на следващия ден.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Ние дори не знаехме кога прави заседания и по какъв начин работи. Аз попитах в „Деловодството“ и те ми казаха, че нямат такава информация. Така, че просто можехте да ни изпратите часа, когато ще имат заседание, ако може да се присъства на него.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Това е въпрос на координация.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Тогава 30-ти беше срокът по хронограмата. Освен това към момента на заседанието не знаехме за вашето писмо.

С удоволствие ще се запозная, не е достигнало до мен, не знам дали не е разпределено до друг член на комисията. Ако е разпределено към Таня Цанева, това обяснява нещата, защото тя е извън София.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Ние ще продължим по машинното гласуване.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Аз ще го поискам от деловодството и ще се запозная с него.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Колеги, всъщност становището на Ивайло Цонев заедно с моето писмо получихте ли го?

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Да.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Това означа, че и ЦИК го е получил.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Централната изборителна комисия го е получила със сигурност, но въпросът е къде е разпределено.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Вие казахте, че може да се гласува по нормалния начин и паралелно с това да се участва в експеримента, така ли е?

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Не става дума за пилотно въвеждане, а буквално за експеримент.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Тоест хартиеното гласуване се зачита всъщност, така ли е?

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Да.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Това беше една поправка в последния момент в Кодекса, иначе трябваше да бъде пилотно.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: И по Кодекса е така.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: В предишния Кодекс беше експериментално, а се зачиташе.

Колеги госпожа Янева също е при нас, за социологичните видяхме, че ЦИК излезе с решение, в което някои от мненията, които се споделяха намериха място, но други не са.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Основните неща не са намерили място.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Колеги, имате думата за въпроси към господин Томов.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Останала е старата лексика, която не е крачка напред. Нищо ново не се направи въпреки нашите усилия. Не знам каква е била конфигурацията в комисията, но това ми е впечатлението.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: На заседанието бяха разгледани две предложения по този въпрос.

Това, което сте видели е едното предложение допълнено с част от предложенията на другото. Предполагам, че ако беше прието, другото предложение щеше да бъде формулирано. Това мога да ви кажа, но това е решението на комисията..

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Господин Томов, тук адресираме всички към Вас и към ЦИК, не толкова лично към Вас, така че в такъв случай, мисля че си струва, въпреки че те вече имат решение...

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Да имаме второ становище.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Точно така. Да изпратим допълнително това становище, което е преработено от вас.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Госпожо Друмева, мисля че сега би прозвучало като заяждане едва ли не, може би след изборите да направим анализ, като е предложение да тръгне такава законодателна инициатива, за да се променят, защото вече е прекалено късно.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Все пак изборния ден предстои.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Включително елементарни неща не на отчетени, да кажем бях написал: „Да не се фиксира в 19.00 часа“, ако деня продължи до 20,00 часа, така както е написано в Кодекса и както е написано в това решение от 19,00 до 20,00 часа изборния ден тече, и вече са ни развързани ръцете да обявяваме всякакви рейтинги и данни.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Не това е смисълът.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Беше толкова просто, три думи просто да се променят.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Колеги, все пак имаме известно пространство. Тук не е толкова до деликатност, тук е стремежа и ефекта да бъде най-благоприятен за общото провеждане на изборния процес. Така, че оставаме отворена вратата тези добри препоръки, които са помислени и които са написани най-вече, ето имаме ги в нашия дневен ред, можем да ги представим. Нека да помислим.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Професор Друмева, аз не съм сигурен, дали се намираме в точка „Разни“ или просто обсъждаме общи неща, които досега сме направили, но Галина Асенова е по-запозната с

нейното предложение за обучителното звено. Становището, което изпратих и тъй като вече имаме решение на ЦИК, което е свързано с обучението на Секционните избирателни комисии, не съм сигурен в каква степен въобще нещо от това наше становище реално е захванато в решението. В каква степен отново нашето становище е намерило отзвук в това решение на ЦИК?

ГАЛИНА АСЕНОВА: Прескачаме от тема в тема и дори не намирам смисъл изобщо да го коментирам, защото сме на третото или четвъртото обучение от графика на ЦИК към РИК.

Решението е взето в четвъртък, в петък беше публикуван графика и от събота са започнали обученията. Възможно ли е три РИК-а да бъдат обучени в един и същи ден дори по методическите правила, които сте изработили въпреки, че те не са най-добрите, които могат да съществуват за обучение? Това просто е живо отбиване на номера, съжалявам че така грубо ще се изразя, дори не прилича на информационна среща тип нов избран Кодекс. Нямам какво друга да кажа.

Самият факт, че в тематичните модули на програмата за обучение дори няма думата наблюдател, всички други участници в изборния процес са дефинирани по някакъв начин, и са намерили място в програмата думата „наблюдател“ я няма, което автоматично сами разбирате, че в изборния ден там където има добро отношение, оставя се налична основа доброто отношение към наблюдателя, но там където няма такава, отново ще бъде поставен в ъгъла и не виждам как ще се получи добрата комуникация, към която всички се стремим.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Фактически вие поставихте два въпроса. Може би да ги детайлизирам един от друг.

ГАЛИНА АСЕНОВА: Да.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: аз бях на срещата с трите софийски РИК-а, не мога да кажа, че е отбиване на номера. Вярно е, че достатъчно пълноценно обучение за толкова време и при такъв тип организация не може да се направи. Не забравяйте обаче, че

основният проблем е липсата на време. Ние наистина бяхме поставени в много тежка ситуация.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Извинявайте, но това не е оправдание.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Естествено това е обяснение, не е оправдание. Не се опитвам да оправдавам никой. Това е нова ЦИК, две трети от хората не са работили и не могат пълноценно да участват в обучението на РИК-овете. Има срокове в хронограмата, които не бива да се нарушават и беше направен график с максимално натоварване на комисията, така че в същото време тя да може да провежда заседания и да провежда обучения. За това тежестта на обучението пада върху едни осем души, които трябва да обиколят за пет, шест дни всички районни изборителни комисии.

Така не мисля, че може да се извърши достатъчно добро обучение на хората.

Впечатленията ни са, че в самите РИК-ове има хора, които са работили самостоятелно и са наясно с изборната практика в България и с промените на законодателството. По повод отбиването на номера най-хубавото беше, че заваляха въпроси от РИК-овете и започнаха да се обсъждат и се получи разговор.

ВЪЛЧО КАРАИВАНОВ: 80 % от РИК-овете са стари, не са нови, само се сменят председателите и заместник-председателите.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: В случая това е добре.

ВЪЛЧО КАРАИВАНОВ: Имаме покани от две партии да го правим, както когато „Новото време“ не беше влезнало, ние в цяла България сме направили обучение на наблюдателите. Това не е толкова фатално.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: По втория въпрос за наблюдателите сте абсолютно права. Всъщност предмета на обучението беше как да работят РИК-овете и с нищо друго на практика не се занимавахме и дори за това нямаше достатъчно време.

ГАЛИНА АСЕНОВА: Да, обаче такъв е проблемът на 19 организации, регистрирани за наблюдатели. Разбирате ли за какво

става въпрос. Тези хора какво де факто правят и какво отношение получават?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Много се надявам Общественият съвет да вземе отношение по този въпрос. Сутринта бях в Би Ти Ви отново във връзка с него и си позволих да кажа, че главният проблем ще бъде качеството.

Централната изборителна комисия действа в съответствие с Изборния кодекс. Процедурата на регистрация на организации и на наблюдатели е изключително либерална. Ние нямаме никакво законово основание да спрем когото и да било, въз основа на каквито и да са съображения.

Може би си струва да обсъдим, идват изборите, но какво може да се направи, за да не се обезсмисли статусът на наблюдателите? Предполагам, че следващите десет дни ще бъдем залети от нови наблюдатели.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Ще бъдете залети, защото повечето организации тепърва ще дават наблюдателите си.

ВЪЛЧО КАРАИВАНОВ: Районните изборителни комисии досега не са били обучавани от ЦИК.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Не става въпрос за обучаване.

ГАЛИНА АСЕНОВА: Става въпрос, че са сериозни участници в изборния процес.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Те да участват и да бъдат предвидени във всички дейности.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: За РИК-овете сте права, но Методическите указания са за секционните комисии, които още не са разпространени и ще отидат първо в районните изборителни комисии.

ГАЛИНА АСЕНОВА: Зависи от РИК-овете.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Сега можем да поискаме едно ясно участие на наблюдателите, защото Кодекса на много места ги регламентира.

Госпожо Асенова, може би вие трябва да изготвите нещо стегнато като една ясна препоръка с оглед на обучаването на СИК-овете, защото наблюдател е едно извоювано постижение в Кодекса, но трябва да са описани неговите функции, което ще му даде повече тежест.

ВЪЛЧО КАРАИВАНОВ: Ако това, което бяхме задали и толкова пъти предлагаме, първо, да има избор на организация и, второ, да има възможност неправителствените организации да обучават поне СИК-овете.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Това за следващите избори би било едно много интересно предложение.

ВЪЛЧО КАРАИВАНОВ: Ние сме го направили като предложение многократно. При положение, че се поканят партиите, които имат идеята наблюдателите им да бъдат на място като хората.

ЛИНКА ТОНЕВА: Много е опасно обаче професионална експертиза в един момент да започне да се доказва с брой регистрирани наблюдатели. Нашата организация от 15 години наблюдава изборния процес. В най-активните си периоди сме работили с около 600 доброволци в цялата страна.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Колеги, може ли да не отместваме темата.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Благодаря ви господин Томов.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Благодаря ви.

(Господин Цветозар Томов излиза от залата.)

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Колеги по наша покана при нас е госпожа Веска Янева от Министерския съвет и господин Красимир Божанов от Министерството на външните работи.

Заповядайте госпожо Янева!

ВЕСКА ЯНЕВА: Госпожо Друмева, благодаря Ви, с голяма част от представителите на Обществения съвет сме се виждали миналата година на заседанията на Гражданския борд, който функционираше към министър-председателя.

Аз съм началник на отдел в Администрацията на Министерския съвет. Във функциите на нашето малко звено попада и обхватът на подготовката и организационните дейности и връзката с областите във връзка с подготовката на изборите.

Какво бих искала да представя пред Обществения съвет макар, че нещата са се случвали доста време назад, мисля че хронологията не е излишна.

Още на 24 март 2014 г. Министерският съвет прие решение, с което възложи координацията на дейностите на министъра на регионалното развитие госпожа Терзиева и със заповед на министър-председателя към нея беше формирана междуведомствена работна група с включване на представители на Министерството на външните работи, на Министерството на вътрешните работи, колеги от Министерството на финансите и от Министерството на образованието, тъй като изборите съвпадат с един доста интересен за учениците период.

Успоредно с това беше създадена и една вътрешноведомствена работна група в Администрацията на Министерски съвет с оглед Решение № 44 на Централната изборителна комисия по изпълнение на дейностите за организацията и обезпечаването на изборния процес.

Съответно с последващи постановления бяха приети план-сметката, предполагам, че Общественият съвет е информиран за сумата, която е включена в план-сметката – 23 милиона 886 хиляди лева. Беше приета и Тарифата за заплащане на предизборните предавания по БНТ, БНР и регионалните им центрове.

С цел създаване на организация отгоре надолу беше изготвено указателно писмо до областните управители. Това беше адресирано и съгласувано с Централната изборителна комисия и с

всички ведомства, имащи отношение към изборите, и след това изпратено до кметовете на общини, до областните управители и съответните министерства, в което бяха разписани ангажиментите на всички участници.

На практика впоследствие започнаха дейностите по провеждане на обществени поръчки, тъй като Централната избирателна комисия възложи на Министерския съвет да проведе тези поръчки за изработване централизирано на книжата, на печатите и да се обезпечи работата на общинските администрации в един по-ранен етап с удостоверенията за гласуване на друго място и протоколите за тях. Съответно да бъдат уредени взаимоотношенията с печатницата на БНБ, независимо че в Изборния кодекс тя изрично е посочена като страна по договора, но така или иначе предстоеше доста уточняване и изясняване по всички ангажименти, свързани с отпечатване на бюлетините.

През целия период сме работили в пряко взаимодействие с Централната избирателна комисия и с колегите от министерствата.

На 17 април 2014 г. беше проведена среща с техническите екипи от областните администрации и бяха поставени въпроси, които към онзи момент бяха актуални и стояха на вниманието на колегите. В срещата отново участваха представители на Министерството на вътрешните работи, Министерството на образованието и на Министерството на финансите.

След провеждане на процедурите бяха определени изпълнителите. В тази седмица предстои и вече започна транспортирането на бюлетините, книжата и доставката на печатите в Министерството на външните работи и в областните администрации. Създадена е организация съвместно с районните избирателни комисии и с областните управители за пристигане и получаване на бюлетините по реда, който е съгласуван между печатницата и ЦИК.

Продължава работата по повторната проверка на състоянието на копирните машини, тъй като това е една тема, която породи интерес още в момента, в който започна работата по подготовката на изборите.

Имаше една първа стъпка, в която помолихме областните управители и чрез тях общинските администрации да подадат информация и да започнат работа по проверка на машините.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Госпожо Янева, един междинен въпрос, от предишните избори копирните машини оставаха ли в общините и в секциите?

ВЕСКА ЯНЕВА: Да.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Не е имало връщане, така ли да разбираме?

ВЕСКА ЯНЕВА: Със заповед от месец юни 2013 г. на министър-председателя тези машини бяха прехвърлени към областните управители и дадени указания да се прехвърлят в собственост на общините, за да могат да бъдат използвани при следващи избори.

Така, че в момента сме в периода на втората проверка по готовността на тази техника, като към момента повече от една трета от областните администрации са ни отговорили. Машините са в изправност. Има налични резервни машини в областните администрации, поне така информират колегите, които биха могли при необходимост да бъдат извадени.

Създадена е организация за закупуване на консумативи и зареждане на машините, така че до края на тази седмица ние ще имаме пълната картина отново по изпълнението на предприетите дейности.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Колеги, заповядайте за въпроси към госпожа Янева.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: В националната медия БНТ имаше едно интервю с представителите на общините, които казаха, че зареждането с консумативи в изборния ден трябва да бъде за сметка

на техните бюджети и в по-малките населени места не разполагат с финансови средства. Ще има ли възможност Министерският съвет да им отпусне целево допълнителни финансови средства точно за тези консумативи или отново ще се получи в изборния ден хората, които чакат копия на протоколите, да останат без тях?

ВЕСКА ЯНЕВА: Финансовите средства са в рамките на план-сметката, която е утвърдена, и средствата са съгласно Изборния кодекс още един месец преди изборите на разположение на колегите в общинските администрации.

Може би въпросът, който задавате, е конкретен и за конкретна община. Не мога да ви отговоря в момента, ще трябва да проверя каква е ситуацията, но така или иначе има ресурс, който е предоставен.

ЙРОДАНКА БАЧЕВА: И в тези план-сметки са планирани средства за консумативни разходи, така ли да разбираме?

ВЕСКА ЯНЕВА: Не бих могла да ви отговоря точно в определена община дали са планирали средствата, защото те не са разбити по този начин. Те са средства за техническо обезпечаване.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Благодаря Ви.

ВЕСКА ЯНЕВА: В общи линии това е информацията, която исках да представя на Обществения съвет. Ако имате конкретни въпроси на разположение съм да отговоря.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Колеги, имате думата за въпроси към госпожа Янева.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Само печатницата на БНБ ли печати или и другите две печатници печатат?

ВЕСКА ЯНЕВА: За бюлетините и за книгата само печатницата на БНБ, договорът е с печатницата на БНБ.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Законът позволява и специализирани.

ВЕСКА ЯНЕВА: Тези избори са най-леките от гледна точка на отпечатване на книжа и на бюлетини. Това, по което ЦИК прояви разбиране, е да не се правят 32 вида протоколи, което също облекчи

изработването на протоколите. В смисъл, че в главата на протокола, не е записан номер 1 – Благоевград, а това ще бъде написано в изборния ден допълнително. Това значително намали времето.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Номерата са унифицирани всъщност.

ВЕСКА ЯНЕВА: Именно.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Вие нямате информация, че има затруднение със снабдяването с тонери и мастило, в това искаме да се уверим, към момента?

ВЕСКА ЯНЕВА: Към момента не.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Колеги, имате ли други въпроси?

Споменахте за обществени поръчки, ние сме в течение на обсъждане на експерименталното гласуване с електронни машини и знаем, че протича обществена поръчка. Интересно ни е да знаем дали е приключила?

ВЕСКА ЯНЕВА: Надяваме се в рамките на днешния ден да приключи. Аз не съм член на комисията, но това е информацията, която мога да ви кажа.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: В колко секции ще бъде?

ВЕСКА ЯНЕВА: В 100 така, както е по решението.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Там е под 100.

ВЕСКА ЯНЕВА: До 500 е по Кодекса, 100 са определените като бройка в решението на ЦИК, в последващото от 30 април са определени секциите по райони Пазарджик и София – 45 на 55, три района в София и три общини в Пазарджик, така че това също е отчетено.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Всъщност тези машини ще бъдат взети под наем, нали така?

ВЕСКА ЯНЕВА: Да, такава е процедурата. Така е обявена и така е съгласувана с Централната изборителна комисия. Пропуснах да кажа, че всички обществени поръчки в процеса на подготовката на откриването и документациите и техническите спецификации са

съгласувани с ЦИК и дейностите се изпълняват координирано от Администрацията на Министерски съвет.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Интересно е отношението на ЦИК и Министерския съвет. Всъщност в изпълнение на Кодекса Централната избирателна комисия очаква провеждането на обществените поръчки да стане от правителството.

ВЕСКА ЯНЕВА: При липсата на време за изграждане на капацитет, за да могат да бъдат поети ангажиментите и изпълнението по дейности.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Извинявайте, а провеждането на самата поръчка за тези машини и избора съответно на доставчика от Министерския съвет ли се осъществява, или от ЦИК?

ВЕСКА ЯНЕВА: Техническата спецификация е приета и предоставена от Централната избирателна комисия. На базата на тази техническа спецификация е изработена процедурата и се провежда от Администрацията на Министерски съвет.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: И се избира съответно фирмата, тъй като в едно от миналите заседания членовете на ЦИК казаха, че те избират доставчика, тъй като тогава мислехме, че ще се купуват.

ВЕСКА ЯНЕВА: Възложиха го на Администрацията на Министерския съвет.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Колеги, имате думата за въпроси, но ако нямаме такива към момента, можем отново да се обърнем към вашата експертиза, както така е актуално, защото могат да възникнат такива.

Колеги, тъй като не виждам въпроси, да благодарим на госпожа Веска Янева за информацията и за отделеното време, като оставяме отворена вратичка отново да попитаме каквото възникне като въпрос.

ВЕСКА ЯНЕВА: Благодаря ви и успешна работа на съвета.

(г-жа Веска Янева излиза от залата.)

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Колеги, в залата присъства и господин Красимир Божанов, който е представител от Министерството на външните работи.

Заповядайте господин Божанов.

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Добър ден на всички, аз съм директор на дирекция „Правна“ в Министерството на вътрешните работи. От тази година на тези избори съм председател на работната група за организиране, подготовка и провеждане на избори извън страната. Вече сигурно пети, шести или седми път ми се случва да участвам в този процес. Бил съм и заместник-председател на такава работна група.

Няма да разказвам какво сме направили.

Доколкото разбирам по конкретен проблем и въпрос е инициативата да бъде извикан като представител на министерствата.

Предлагам да ми задавате въпросите, а аз да ви отговарям.

Доколкото знам, става дума за местата, на които се образуват секции извън страната. Понастоящем, ако не се лъжа, са 168 секциите извън страната. На някои места има шокиращи от гледна точка в сравнителен порядък на подбор на секции на минали избори. В посолствата се оказаха изненадани.

В рамките до 6 май излязоха заповеди за образуване на секции и тези, които до този момент не бяха готови с помещения, в които може да се образуват секции, използваха различни подходи. Някои от тях написаха, че адресът на секцията предстои да се уточни. Други използваха адрес, като са записали повече секции в посолството, което не е невъзможно да се направи и да се реализира, но с идеята, че е за улеснение на българската общност, когато бъдат намерени по-подходящи места, няма пречка да бъдат изменени заповедите за образуване на секциите. Това е правено и на предишни избори, когато се е случило например дадена община да уведомява, че въпреки че е дала съгласие за образуване на секция на дадено място не смята, че това е подходящо. Главно са посолства, които изменят адресите.

В момента тече много активен процес на търсене все още на по-подходящи места за секциите в населените места, в които те са концентрирани, например като по-голям брой в даден град.

Другите процеси, които текат, са активно окомплектоване на всички документи и книжа, които трябва да се изпратят по места, транспортни клонове, DHL и друг тип транспортни фирми и опаковане, като куриерска поща. Шофьори, които тръгват по целия свят с едни бусове с червени печати върху документациите. Това е технически и логистично много тежък процес. Вчера сутринта получихме всичко от печатницата на БНБ.

Имаме малко време всичко да пристигне на място във всички държави, в които ще има секции. Има и на други континенти. Има няколко секции в Азия и в Токио включително. Ще има секция и в Ню Йорк в генералното консулство. Отново много голям брой командировани трябва да има от министерството. На места българските общности не изразяват желание да участват в състава на секционните изборителни комисии. Традиционните аргументи са, че става дума за неделя, работен ден е понеделник. Много често в ранните часове на деня се получават одобрения от ЦИК и потвържденията, че според тях работата на Секционната изборителна комисия е приключила и опита на членове от предишни избори ги демотивира да участват, което води до това, че се случва в секции, в които не се очаква голяма изборителна активност, да бъдат командировани трима или четирима души от министерството. Това ни очаква.

Също така политическите дебати отново не бяха особено активни в представянето и запълването на своите квоти. Така, че сега сме в процес на запълване на празни места в съставите на СИК-овете. Това е един доста мъчителен процес.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Имате ли толкова хора?

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Няма как ние откъде да намерим хора. На миналите избори командироввахме над 200 души, при

положение, че по едно и също време в министерството има 600, това прави една трета от състава. Няма хора.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Това е един въпрос за бъдещото законодателство.

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Принципно ние винаги ги търсим от общността, но да има например представител или от посолството, или от Министерството на външните работи. При тях подготовката, методическата и техническата е по-добра. Ние имаме възможност да ги инструктираме. Методическата е свързана с начина на попълване на протоколи. Например, в петък ще има инструктаж от ЦИК в киносалона в министерството и има десетки хора, които ще получат от първа ръка разяснения на всички спорни въпроса. Техническата е за всичко, което е свързано с боравенето, принтерите и сканирането на няколко десетки страници списъци, които трябва да бъдат сканирани и до полунощ изпратени на ЦИК, както и установяване на интернет връзка.

От всички тези протоколи и начина на боравене се налага да има един обучен човек или от столицата, или от посолството. Това ни принуждава да се бавим с този процес. Трябва да ви кажа, че е много мъчително.

Много тежък е моментът за тези избори. Например, най-много оплаквания има от страна на различни общности за местата, където са секциите. Това по-скоро ще доведе до въпроси, отколкото да казваме какво мислим.

Предоставям и на вас да зададете въпросите си, поради които най-вероятно е била инициативата да се извика човек от Министерството на външните работи.

ЛИНКА ТОНЕВА: Кои са държавите, които регистрират по-голяма активност този път от новообразуване на секции?

КРАСИМИР БОЖАНОВ: По-големият брой секции не се дължи на по-голяма активност при извяване на желание за гласуване. Има елементи на изненадваща активност в някакви населени места, които за нас са нови от гледна точка на активност на

български граждани, като Финландия и един град в Полша. Много голям брой заявления за град като Маоми, в който има секция, но като цяло ги няма и има информация за голяма българска общност там. Тоест има мобилизация в дадени населени места, които са сравнително нови, но като цяло големият брой секции се дължи на новите правила на Изборния кодекс.

Едно от основанията за образуване на избирателни секции извън страната е наличието на секции в рамките на последните пет години, на които на избори са гласували повече от 100 избиратели. На практика наличието на такова решение сваля и напрежението на общностите да подават заявления за гласуване в това населено място.

Големият брой секции се получава и от тълкуването, което прилага Централната избирателна комисия по отношение на критерия, който трябва да бъде използван за определяне на броя на секции в такова населено място, в което през последните пет години е имало избирателни секции и са гласували над 100 души. Използвали са критерия най-висока избирателна активност, на който и да е от изборите, независимо че става дума за избори за Европейски парламент. Взета е най-високата избирателна активност и с новия кодекс делите на 500. Помнете, че досега Изборния кодекс предполагаше на всеки 1000 заявления да се образува нова секция, което беше крайно неуспешно, защото броят заявления може да се завиши от 60 до 100 % на желаещите да гласуват.

В секции с по 2000 избиратели е нечовешко изпитание. Съвсем нормално този критерий беше свален на 500. Разделянето на 500 беше приложено по отношение не на заявление, от което се дава възможност да се планира и да се предположи колко ще гласуват, а се наложи спрямо броят на реално гласували хора на предишни избори. Например, това което се получи в Лондон, е, че при 6800 гласували през 2009 г. в седем секции, разделяйки на 500, се получават 13 секции. Посолството в Лондон започна да търси възможности къде да ги осигури. Оттам възникна това напрежение.

В министерството мислим какво да правим след изборите и да се предложи някакъв коректив, защото много интересно се получава по същия критерий проведени избори през последните пет години се оказва, че има мигриращи български общности, особено в Испания, където има компактна българска общност от 200 – 300 души в дадено населено място. Оказа се, че на следващите избори няма нито един човек, който да е гласувал. Не е имало секции.

Ще имаме интересния казус да имаме секции, в които може би ще гласуват само в секционната избирателна комисия. Нямайки я местната диаспора, няма кой да изяви желание да участва там. Тоест, ще имаме секция, в която петима души ще бъдат от София, ще гласуват и ще се върнат в София. Това, което сме намислили към момента, е да се даде възможност на посолствата да направят някакъв анализ на моментното състояние на диаспората, с което да се предложи на ЦИК в дадено населено място да няма секция.

ЛИНКА ТОНЕВА: Реално секциите мигрират. Например, секциите в Испания.

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Спецификата на държавата е такава.

Новите правила бяха посрещнати много положително от Министерството на външните работи, защото дават голяма яснота и свалят натоварването от гледна точка на тежестта. Обработката на тези заявления е изключително мъчителна. Това представляват попълнени на ръка заявления, които трябва да бъдат преписани ръчно от някой в една таблица „Ексел“, за да може да се обработи по-късно. Например, рекордът, който е постигнат, е 380 на ден. Това означава, че посолството трябва да спре да работи. Има посолства, които отказват посещения на министри, защото не могат да направят двустранни срещи и посрещане на делегация. Нарездат се хора в посолството и започват по цял ден да преписват ръчно едни таблици на Ексел, за да могат след това да се направят списъците.

Тези нови правила, които ЦИК служебно създава и определя секциите, свалят това напрежение. Има яснота, така че ги

приветстваме. Въпреки това, още явно трябва да помислим заедно с представители на българските общности и временните съвети на българите в чужбина как да напаснем правилата, за да се постигне оптималното. Тоест, ние като че ли от едната крайност отиваме в другата крайност. Много трудно създаваме секции. По-скоро трябва да оставим втората крайност с някакви корективи, но това е плод на анализ след изборите.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: От страна на съветите на българите комуникацията в някакви рамки е или просто сега е като акция?

КРАСИМИР БОЖАНОВ: С временните обществени съвети комуникацията е отлична мога да кажа, даже там, където ние срещаме критики от страна на медии и организации, получаваме, и аз за първи път виждам такова нещо, получаваме одобрение от съветите, защита. Те казват, да разбираемо е нови правила на Изборния кодекс и посолствата имат нужда да се адаптират. В края на краищата това е един двустранен процес на сътрудничество между общностите и посолствата. Не знам дали знаете, но през последните пет години съставът на посолствата беше намален с 50%, тоест, това което през 2005 и 2009 г. можеха да направят посолствата, сега не могат.

Въпросът е, че без съдействието на общностите посолствата не могат ефективно да си изпълняват функциите. Обаче общностите са много хетерогенни, тоест има общности, които са организирани и е ясно коя е организацията, която ги обединява. Ясно е кой ги представлява. Има общности, които не са така хомогенни, които нямат трайна структура и не е ясно кой ги представлява, и с тях срещаме по-често трудности, защото например получаваме оплакване защо няма секция в квартал, в който има голяма българска общност. Няма нито един човек, който реално да ги представлява. Тези дни тече един процес от четири, пет работни дни, на комуникация между тези общности и посолството. Получават се писма от отделни физически лица, които казват: „От мое име и от

името на съгражданите ни в това населено място моля да образувате секция там”.

Посолствата задават въпроса този човек кой е, ние не го познаваме? Тоест трябва да търсим някаква гъвкавост, защото без това взаимодействие между посолство и общност не се получават нещата. Имаме чудесни примери, но имаме и много неуспешни, но трябва да се адаптираме към новите правила, които новият Изборен кодекс, както знаете, много засилва ролята на организацията на българите извън страната. Все като че ли нито посолството, нито тези организации изпълниха със съдържание тези нови норми.

ВЪЛЧО КАРАИВАНОВ: Кой ще контролира целия този процес и кой е казал, че единствено и само Министерството на външните работи може да организира да кажем този изборителен момент в държавите, защото има организации, които от 90-та година са комисии, които са се обучавали до такава степен да организират в дадените държави изборите и те можеха да ви помогнат.

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Може ли да повторите въпросите си?

ВЪЛЧО КАРАИВАНОВ: Кой контролира целият процес в тези държави? Кой е казал, че само Министерството на външните работи може да организира изборите в дадената държава, след като има организации, които са имали възможността да бъдат провеждани мисии и там те са правили този момент? Те са можели да ви помогнат в този процес.

КРАСИМИР БОЖАНОВ: На коя организация сте представител?

ВЪЛЧО КАРАИВАНОВ: На Българско сдружение за честни избори. Трябва да имате предвид, че ние дори сме обучавали и хората в Югославия, на наши избори, а ние бяхме консултанти в процеса на изборите.

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Ролята на мисиите на Министерството на външните работи е свързана с няколко елемента:

Първо, комуникацията с приемаща държава и нейните власти по отношение на осигуряване на съгласие, както от МВнР централната власт, така и от местните власти, органи на сигурността, тъй като елементът сигурност при такива мероприятия също е сериозен, тази комуникация е монопол на текущото представителство.

ВЪЛЧО КАРАИВАНОВ: Не говоря за сигурност.

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Вие говорите за подготовка и провеждане. Изборният закон, от когато аз се занимавам с избори, винаги предвижда във всяка една секционна избирателна комисия да има член, който е предложен от министъра на външните работи. Вярно е, че това не е необходимо да бъде служител на посолството или служител на Министерството на външните работи.

Опитът ми показва, че новите правила по отношение на техническото приключване на работата на секционната избирателна комисия са много тежки от чисто информатична и техническа гледна точка.

Освен това методическата подготовка, тоест това, което са нови законодателни положения при начина на гласуване, това е нещо, което ние получаваме от първа ръка, обучение от страна на ЦИК.

Най-големите грешки, които сме забелязвали в работата на СИК-овете, това е точно от членове, които се смятат за много опитни и са правили така неща няколко избори поред и без да се запознаят, продължават по същия начин, като казват: „Нали така беше преди”. Да, обаче не е така. Това поддържане на актуализиране на знанията какво се случва и тези правила.

ВЪЛЧО КАРАИВАНОВ: В целия свят изборният процес е един.

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Мисля, че отговорих на въпроса ви.

ВЪЛЧО КАРАИВАНОВ: А за контрола?

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Контролът съгласно Изборния кодекс е от страна на ЦИК.

Контролът в работата на секционните избирателни комисии ли имате предвид?

ВЪЛЧО КАРАИВАНОВ: Да.

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Има представители на партии, застъпници и наблюдатели. Това, което е продуктът на работата на СИК, протоколите се изпращат сканирани на ЦИК, която проверява всички документи, които се сканират и се изпращат. Какъв друг контрол искате?

Може би на мен ми убягва съдържанието на въпроса ви. Какво друго освен това?

ВЪЛЧО КАРАИВАНОВ: Както и в България се прави един такъв контрол независимо, че има избирателни секции, независимо, че има застъпници и т.н. кой ще контролира цялата тази дейност на процеса в деня на изборите?

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Кой контролира в България?

ВЪЛЧО КАРАИВАНОВ: Неправителствените организации.

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Заповядайте в чужбина, елате там, гледайте и контролирайте. Изпратете във всяка СИК ваш представител.

ВЪЛЧО КАРАИВАНОВ: С 500 - 600 човека в чужбина защо да не го направим. Няма проблем.

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Заповядайте!

ВЪЛЧО КАРАИВАНОВ: Никой не ни е търсил.

КРАСИМИР БОЖАНОВ: За активност от страна на министерството не бяхме помислили в тази връзка.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Става въпрос за формирането на СИК-овете като гледна точка на хора, а не за наблюдатели.

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Не за контрол, а за участие в Секционната избирателна комисия.

ВЪЛЧО КАРАИВАНОВ: Точно така.

ЛИНКА ТОНЕВА: Смятате ли, че имате достатъчно време в самото министерство да развиете своята информационна кампания,

насочена точно към българската общност, така че да оформите там партньора, с който по места министерството е партньор и когато се откриват секции?

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Времето ни беше достатъчно и усилието беше направено. Много мога да ви разкажа по този въпрос. По принцип информационната кампания, говорейки за комуникация и ангажимент на мисиите и министерството. Разяснителната кампания беше ангажимент на ЦИК.

Започнахме от това, че първо имахме искане от ЦИК да съберем координатите на всички известни на министерството и на нашите мисии организации на българи.

В рамките може би на десетина дни получихме информация за всички тези организации. Това позволи на посолствата да си актуализират данните и беше изпратено всичко на ЦИК. Централната избирателна комисия, доколкото знам всички техни материали с разяснителен характер и част от техния ангажимент за провеждане и развитие на кампанията, изпратиха директно по имейли и други начини, като самите те влизаха в директен контакт с тези организации, успяха да установят контакти.

Изпратихме указания до посолствата, за което аз нямам информация да не е спазено, да се обърнат към тези организации на българите, които по този начин, първо знаят за тяхното, дори ги идентифицираха, като си актуализираха данните за тях, и да се обърнат към тях с искане за съдействие от гледна точка на предложения за членове на СИК. Така, че комуникация имаше, а вече дали беше изпълнена с по-сериозно съдържание, на места се получи много добре, но на други остана като едни разменени координати и имейли.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Колеги, имате ли други въпроси?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Имам два въпроса. Тъй като в Лондон има необичайно много секции, дали посолството ще има достатъчно административен капацитет и добро взаимодействие с

местната общност, така че да намери достатъчно помещения. Имате ли трудности в тази връзка с намирането на зали и т.н., защото посолството е твърде малко. Доколкото аз знам, там ще има две секции в самото посолство, а останалите трябва да са на територията на Лондон и кварталите.

Вторият ми въпрос е: в Малта решен ли е проблемът с това, че все още няма назначена СИК и няма определена секция, и там посланикът има някакви проблеми със своята акредитация?

Всъщност посланикът в Италия трябва да уреди въпроса със секцията в Малта, нали така.

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Да, първо ще отговоря на въпроса за Малта, а след това за Лондон.

По отношение на Малта положението е следното. Критерият по Изборния кодекс за наличие на основание за създаване на секция е дадената държава да има акредитиран посланик в тази държава.

По отношение на Малта ние акредитиран посланик нямаме, тоест Марин Райков, който е посланик на България в Италианската република, не е акредитиран към Малта. Казвам ви в лично качество, законно основание за секция в Малта няма. Обаче, тъй като там наистина има една голяма българска общност, доколкото знам са 2000 души, като на всички избори гласуват по 300 души, министерството индикира за наличието на този правен проблем, без да насочва ЦИК в никакъв случай по дадено нарушение. Казвам ви това, защото прочетох публикация, че едва ли не министерството е поискало от ЦИК да няма секция в Малта. Казвам ви, че няма такова нещо. Просто е написано, имайки предвид, че в момента, в който изтичат сроковете за издаване на заповеди за образуване на секции, министерството няма компетентен административен орган, който да издаде такава заповед, тъй като просто посланика ни в Рим няма това качество. Това е проблемът, който поставихме на ЦИК и очаквахме може би някакво становище как да се подходи, но не получихме такова и днес взехме решение, което ще предложим на министъра той да издаде заповедта за образуване на секция. Друго

решение няма и може би това е най-чистото от юридическа гледна точка.

Що се отнася до състава на СИК, в рамките на седмицата ще имаме такъв. Не е късно и няма проблем за това. Партиите не проявиха интерес към излъчване на свои представители в тази секционна изборителна комисия, тоест ние сме доста свободни да предложим на ЦИК представители или от посолството, или от министерството, още не сме решили, и колеги от българската общност. Нямаме притеснения със секцията в Малта.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Тъй като споменахте партиите, можете ли да ни изпратите справка кои български партии по колко души са в комисиите, защото това ще бъде безценно за нас.

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Не получихме такава информация от ЦИК, защото новият момент в Изборния кодекс е, че консултациите за образуване на СИК-овете преди бяха при нас, а сега са в ЦИК. Преди ние имахме пълната картина. Всичко идваше при нас, ние ги комплектувахме, дори си правехме едни таблици, в които с някакъв цвят ги виждахме. Сега просто никаква информация нямаме от ЦИК. Ние, сравнявайки имената, виждаме непознати имена. На кой са и кой ги е излъчил, по какви квоти и как са разпределени, нямаме информация за това.

Например, мога да ви кажа колко от местата са запълнени от страна на Министерството на външните работи. Има още много незаети места и тепърва трябва да ги предложим. Чух за нещо, което ЦИК не ми го потвърди, например, че има партии, които са казали: „Искаме да имаме член в тази секция, но ще го дадем допълнително” и за това решението, което сте видели на ЦИК за съставите, то е празно, а от страна на ЦИК очакват да получат официално писмо.

Много малко информация имаме по този въпрос и със сигурност трябва да поговорим с ЦИК как да подобрим нещата, защото в един момент посолството има ангажимент да се свърже с тези членове и да координира кога ще се съберат, в събота следобед

или сутрин, и кога ще приемат посланика или негов представител и всички изборни книжа, ще прегледат и ще запечатат помещението.

В момента ние трябва тепърва да изискваме от ЦИК каквото имат като координати на всички тези оперативни представители от партиите.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Добре, колко души се изпращат като бройка от МВнР?

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Зависи, ако са наши служители малко над 100, ако всички, които са излъчени от страна на министерството – това включва и много представители на българската общност, които са над 200.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Тоест вие си работите добре с хората, там и те са ваши представители?

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Да.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Тоест българските общности са още 200 души и стават 300.

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Мога да ви дам по-конкретни данни.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Това означава, че българите помагат, това ме интересуваше.

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Да. Практически това, което прави едно посолство, тъй като сроковете са такива, че след като приключат консултациите и ЦИК назначи съставите на СИК, времето е много малко до изборите. Затова ние подхождаме много динамично. Ние даваме указания на нашите посолства по-рано да влязат във взаимодействие с организациите и да поискат от тях членове и посолството си подготвя един проектосъстав на СИК, който фактически включва техен представител или представител от МВнР. Всички останали традиционно са излъчени от българската общност. Това те имат като база данни, в случай че констатира, че партиите нямат интерес. Повече от половината секции, които в момента са комплектувани, са комплектувани по този начин. Две трети или три четвърти са от представителите на българската

общност, а останалите са представители на министерството и посолството.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Това показва и смисълът от гласуването в чужбина до голяма степен.

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Неприятният момент е, че когато един представител на общността зад граница даде съгласието си, моля ви дайте съгласие за член на СИК, ние изпращаме тези списъци на ЦИК, а причините, квоти и кандидат ги изместват и има хора, които се чувстват обидени от това, че в един момент не се виждат в тези списъци, но просто няма как да намерим оптималния вариант.

Това би могло да се случи, ако всички срокове, ако се изтеглят например в десетина дни по-далеч от изборния ден, тогава бихме имали време да направим това. Активни са в дадени държави.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Например.

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Например, много силна активност има в Германия, в Белгия и особено в Брюксел, Великобритания, като предимно е в столиците. В Германия, тъй като там има спецификата, че приемащата държава не позволява секции извън мисиите, там са малко на брой секции спрямо много гласоподаватели. Там почти винаги министерството заема само единствената си квота. При партиите също активността е различна спрямо изборите. На парламентарните избори активността на практика е значително по-голяма.

По отношение на Лондон при отворени 7 секции, ако не се лъжа през 2009 г., сега секциите са 13. Създаде голям шум това, което беше констатирано от всички, как бяха образувани секциите там според заповед на посланика.

Първоначално бяха образувани секциите по следния начин: 11 секции в посолството и 2 секции в други места в рамките на Лондон. Моментално посолството започна да работи към търсене на нови помещения. Това, което тази сутрин получих, е следната картина. Седем секции в посолството. Останалите пет – шест секции са в други квартали, в Сатън, който е много отдалечен от

лондонското сити, Стратфорд, в Тотнъм – 2 секции, Баркинг – 2 секции, тоест изнесени извън посолството има шест секции. Секциите в самото посолство и аз бях шокиран, когато видях седем на едно място, аз не можех да си го представя и се обадох на колегите и попитах: „Какво е това нещо?“ и те ми обърнаха внимание как са разположени секциите. Обясниха, че ще бъдат в четири различни входа на посолството, като за два от тях е налице фоайе, достатъчно голямо, за да могат опашките да се развиват там.

При наличие на една или две секции в миналото, сега ще имаме седем на четири входа, като там където е голямото фоайе, където могат да се съберат много хора, това е един коридор, така както влизаме в едно българско училище за гласуване помещенията са през пет или десет метра. Така, че според тях нещата ще се получат добре, много са оптимистични. При тринадесет секции може би няма да е толкова трудно, но да видим, ще го тестваме.

ВЪЛЧО КАРАИВАНОВ: В Ирландия имаме ли?

КРАСИМИР БОЖАНОВ: В Ирландия имаме само в Дъблин.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Колеги, имате ли други въпроси?

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Искам да ви попитам обучението на членовете на СИК, включително представителите на българските общности, също така и на министерството и на номинираните от партиите кандидати кога, как и къде ще се състои?

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Това е много слаб момент, който е на всички избори. На практика обучени хора са тези, които пътуват от Министерството на външните работи, и, в по-малка степен за съжаление, представителите на нашите служители в посолствата. Те получават от нас методически указания на ЦИК. Доколкото разбирам, се случва обикновено така, че в съботния ден преди изборите, когато се събира съставът на СИК, за да види помещението, започват една комуникация помежду си и някой се опитва да поеме лидерство и да им обясни какви са новите правила. Организирано обучение на СИК и на българската общност няма.

Това довежда до следното, че в рамките на СИК обикновено има един човек, който ръководи парада и казва: „Това се прави така, това се прави така”. Обикновено се раздават самите методически указания в предишния ден. Има хора, които ги изтеглят от сайта на ЦИК, запознават се от там и задават въпроси. Много пъти ми се е случвало хора от общността, чрез посолството да забелязват неясноти и неточности в указанията на ЦИК. Ние питаме ЦИК и им отговаряме директно на въпроса, но просто това тръгва по обратен начин. Няма такъв тип обучение, което наистина да отговаря на изискванията. В България целият състав на секционните избирателни комисии са необучени. Зад граница, може би, ако имате някакви идеи как да се случи.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Отново дори и тук далеч не целият състав е обучен, тъй като и този Изборен кодекс не предвижда задължително обучение, така че неизвестен е броят на реалните членове, които се обучават. Тези, които са командирани от министерството, не е ли възможно все пак да преминават през едно задължително обучение от ЦИК.

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Те преминават задължително обучение от ЦИК. Показват се протоколите и се обяснява как се ползва. Обучението продължава четири, пет часа и се задават много въпроси.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Във всяка секция ли има представител на външно министерство?

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Във всяка една секция има. Освен в Афганистан, където са представители на Министерството на отбраната. Те са командирани цивилни лица от Министерството на отбраната заради законната забрана военнослужещи да участват на заседанията на СИК, те преминават през същите обучения като нашите служители. Например, този петък сутринта имаме обучение в министерството, което се провежда от ЦИК и те ще бъдат там.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Предполагам, че вече се провежда необходимата организация така, че в рамките на изборния ден

максимално лесно да могат да бъдат придвижвани жалби към ЦИК от гражданите в чужбина и да получават навременен отговор. Има ли комуникативен канал? Жалбите не се изпращат директно и единствено само до членовете на СИК, а би трябвало от граждани навън да се изпращат до ЦИК.

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Прави се чрез секционната избирателна комисия. Комуникационният канал е най-важното нещо, защото, ако го няма, все едно не са проведени изборите. Това е една от големите трудности. Ние трябва да търсим такива помещения, в които да има прекрасен интернет, през който могат да преминат тези сканирани файлове. Така, че предния ден се тества дали той работи, например сканират се приемо-предавателни протоколи между посланика и неговия представител и СИК, тоест протоколите, които удостоверяват, че са предадени всички изборни книжа. Тогава се прави едно тестване, като на ЦИК се изпращат тези протоколи и се вижда, че системата работи. Няма затруднения с техниката и сканиращите устройства също работят. Този канал е налице през целия изборен ден. Винаги, когато има необходимост от жалба, този канал започва по този начин чрез СИК се изпраща на ЦИК, за вземане на решение. Досега в интерес на истината не сме имали проблем в тази връзка. Нямам спомен да се е получило нещо, което да доведе до препречване на възможността за подаване на жалби до ЦИК.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Има ли копирна техника, сканираща техника и консумативи?

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Използваме от миналата година част от тези 12 000 мултифункционални устройства, които са скенер, принтер и ксерокс в едно. Запазили сме ги и още една, две години ще ги използваме.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: На местата ли са или се връщат тук?

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Сега отново ги изпращаме, но вече ще стоят в посолствата. Те са от типа мастилено-струйни, тоест

посолството не може да ги използва. Ще се купуват нови консумативи и мастилени пълнители и за всички избори ще бъде използвана тази техника.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Имам още един уточняващ въпрос, тъй като вие споменавате за затрудненията, които са имали дипломатическите представителства при въвеждането на данните от подадените заявления на хартия. Това означава ли, че процедурата е вие да ги получавате на хартия там, след това ваши служители ги въвеждат в Ексел, след това този Ексел се изпраща на ГРАО и ГРАО сравнява попълненото с валидното в единната база данни, тъй като имаше над 1500 сгрешени такива и започнаха страхотни спекулации в медиите. Всъщност грешката е във въвеждането, така ли? Това ли е процедурата за верификация?

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Не такава е процедурата, но се наложи. Госпожа Янева каза, че поради това, което е записано в Изборния кодекс, се наложи да се прилага малко по-иначе поради липса на капацитет от страна на ЦИК.

Изборният кодекс предвижда, така както пристигат заявленията се сканират и се изпращат директно на ЦИК. Как ЦИК се оправя оттам нататък с обработката им, това е тяхна работа. На първата ни среща ЦИК казаха: „Много се извиняваме, това за нас не е възможно. Молим ви продължавайте като предишните избори и въвеждайте данните от заявленията в таблици и ни ги изпращайте така”.

Не е ГРАО, а ЦИК ползва за подизпълнител „Информационно обслужване”. Техните служители влизат в регистър „Население” получават достъп до него. ГД „ГРАО“ предоставят достъпа и оттам нататък не участват и въвеждат данните, както ги получават от екселска таблица, в която са въведени, и системата изхвърля или приема заявлението. Тук наистина има такива спекулации, за които и аз даже не знам къде е истината.

Първоначално в ЦИК отделни членове подходиха параноично, че разни злодеи и служители на посолствата нарочно, за да няма секции, въвеждат данни. Получихме писмо, в което се казва: „Изпращат таблиците и всички заявления”. Всички заявления ги сканирахме, с поща дойдоха и ги изпратихме на ЦИК. Оттам нататък ние не получихме никакви новини за това каква е била причината за толкова много заявления. Един член на ЦИК например ми каза, че са констатирани неправилно въвеждане на данни от страна на служители от посолството, което аз си обяснявам като някаква много малка бройка, а не така масирана. Ние не сме получили нищо официално от ЦИК.

Колегите от „Информационно обслужване” ни казаха, че истината е по-различна, че контролата, която те са въвели в софтуера, който верифицира е била първоначално много стриктна. Например, в предишните избори беше проблем, ако някой не си е преписал точно и отдолу малко творчески си е написал постоянния адрес в България, например, не квартал, а ж.к. „Изток” или ж.к. „Изгрев”, или например е поставил един интервал в повече въвеждайки си, това е когато става дума за електронните заявления на този проблем. По същата логика, когато системата отхвърля тези заявления, които се подават в електронния сайт на ЦИК, по същата логика тези заявления, които са въведени в екселската таблица, когато се преписват, тоест въвеждат се в същата система от страна на „Информационно обслужване”, те просто не получават идентичност. След като „Информационно обслужване” са се срещнали с ЦИК, са се разбрали да снижат изискванията, тоест да има по-малък брой критерий, които идентифицират. Доколкото разбрах, трите имена са задължителни, ЕГН и номер на лична карта. Броят на невалидните заявления рязко спадна, но ние така и не получихме официално информация от ЦИК какви са причините. Днес отново чух за това нещо и се обадох на членове на ЦИК и ги попитах, в края на краищата ще получим ли информация за наши служители, които са въвеждали неправилно данни. Не, не, имаше

отделни такива случаи, но те са незначителни. Това знам аз и нямам повече данни.

От страна на ЦИК се твърди, че в бъдеще, ако има по-голям капацитет, те да обработват директно заявленията. Тази теза ще се поеме изцяло от тях, защото наистина в посолството е трудно. Работата на тези хора е друга. Те трябва да приемат граждани, кога да правят това нещо? При този ограничен състав не се случват добре нещата. Ние много харесахме тези предложения в Изборния кодекс. Ако ЦИК наистина успее да обработи тези заявления при тези кратки срокове, отново щеше да се случи провал на процеса на образуване на секции, за което след това да се обясняват институциите помежду си дали те са виновни или ние сме виновни, няма смисъл от това. Затова ние, независимо какво е записано в Изборния кодекс, поехме тежестта да го правим с договореността, че в бъдеще те ще се опитат да рационализират по някакъв начин процеса.

Това мога да ви кажа на този етап.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Потребна е по-голяма изборна администрация, с каквато видно ЦИК не разполага.

Колеги, имате ли други въпроси към господин Божанов? Ако нямате въпроси, да благодарим на господин Божанов и, ако възникнат инцидентно, можем да пишем и да питаме, защото изборният ден приближава.

Пожелаваме ви успех в справяне със задачите и с интерес очакваме вашият анализ и предложения за практически въвеждания и подобрения, ще бъде изключително полезно. Благодарим ви.

КРАСИМИР БОЖАНОВ: Благодаря ви, приятен ден!

(г-н Красимир Божанов излиза от залата)

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Колеги, приближават изборите, днес е 13-и и следващия вторник 20 май 2014 г. имаме заседание, след което е изборният ден.

Колеги, имате думата. Имаме дневен ред.

Какво ще кажете относно посланието за толерантност, да го пуснем ли?

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Да, го пуснем.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Искате ли нещо да добавите към него.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Мисля, че същото е универсално и важи за всеки вид избор. Много добре сме го измислили.

Вие попитайте да го пуснем ли, но да го пуснем – на кого? Кой имате предвид?

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: На обществото.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Това общество не иска да ни чуе.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Ние отправяме послание към цялото българско общество и такова, което все пак гледа към изборния ден и в чужбина.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Имате ли идея практически как ще стане това?

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Все пак ЦИК комуникира с медии. Ето сега можем да поканим госпожа Красимира Манолова, която е административен служител към ЦИК и да се обърнем с такава молба. Защото иначе ние нямаме инструментариум, нямаме PR.

Ако имате някакво друго предложение кажете го? Аз виждам да го дадем на ЦИК и да се пусне като едно послание.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Може да се пусне като част от техните клипчета.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Не става въпрос за това, те са ги направили.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Те са ги направили, но могат да заделят от времето, което имат, и да вмъкнат нашето.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Нищо не може да се направи. Ние технологично нямаме време.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Предлагам да направим една пресконференция, на която да кажем и за езика на омразата и за нещата, които сме свършили.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Колеги, имаме точка за толерантността. Ако някой от вас има по-добра идея как да общуваме.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Имаше предложение от Антоанета Цонева за евентуална пресконференция.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Може.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Мисля, че някакво време не по-късно от 20 или 21 юни 2014 г. е редно нещо да кажем на медиите какво сме направили и какво не сме направили. Може би това послание специално тогава да го направим, за да има нещо специално за самата пресконференция. Може да има и повече информация. Очевидно е, че кампанията се води с много омраза и ожесточение и безпрецедентни изстъпления. Сега горенето на европейски флаг и правенето на нацистки рейтове в манастири, което да се обявява за предизборен клип, аз не съм виждала такова нещо. Националистическите формации са минали всякакви граници.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Интересно за Европейския парламент какъв таргет, какъв предмет и адрес на послание може толкова да привлича едни националистични крайни послания.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Вчера гледах четири поредни клипа за Европейския парламент. Извинявайте, но не успях да разбера сега ние за членове на Европейския парламент ли ще гласуваме, или става въпрос за национален парламент на България.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Това е един друг въпрос, по който искам по-късно нещо да ви кажа, например, когато достигнем до точка „Разни”.

По-скоро е допълнение на това предложение за толерантност, което също ми се струва толкова фундаментално, че би трябвало да е очевидно за всеки. Има и нещо друго, да приемем може би някаква

препоръка или становище, с което ЦИК да се обърне или ние да се обърнем от името на ЦИК насочено към политическите партии за воденето действително на конструктивна политическа кампания, която да бъде действително изпълнена със съдържание и с политически платформи и смисъл, защото в момента наблюдаваме изцяло популистка кампания, в която липсва какъвто и да е смисъл и идеи.

Единствено действително се разчита на събирането на гласове на базата на насаждане на омраза към другите и едва ли не ние не сме най-лошите, така че нас ни изберете.

Също така изцяло нотката е върху националното и мотото на всички кампании, които съм виждал, на основните партии е върху националното, а не върху европейското в тези избори. Тоест съвсем хората се объркват, за какво са тези избори и какво гласуват и каква е ролята на тези депутати на практика, след като бъдат избрани. Може би не е лошо да направим някакво предложение, с което да напомним официално и защо не от името на ЦИК на тези партии и на какво трябва да набляга тяхната кампания.

ГАЛИНА АСЕНОВА: Искам да кажа и в подкрепа на това, което Иво и Антоанета казаха, ние неслучайно решихме тази година да правим медиен мониторинг с акцент върху това доколко посланията и платформите, там където ги има, защото на голямата част от кандидатите липсват такива, не са публично обявени и доколко достигат до избирателите и как тази информация преминава през медиите. Утре имаме пресконференция за обявяване на междинните резултати от този медиен мониторинг. За мен самата съвсем не е ясно какво ще излезе от работата на седемте души екип, който е направил този мониторинг.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Какво включва медийният мониторинг, какво се наблюдава?

ГАЛИНА АСЕНОВА: Тази година е от три компонента. На предишните избори през 2013 и 2011 г. направихме само политически мониторинг. Как са отразявани кандидатите в

предизборните кампании и колко често присъстват в медиите. Защото това по някакъв начин изявява някакво надмощие на една или друга политическа сила или кандидат. Сега на тези избори именно поради тази причина решихме да включим още два компонента, единият от тях е свързан с това доколко посланията от платформите са отразявани в кампанията. Защото повечето от материалите са платени. Това го знаят всички. Тези материали се пишат от пи ар и от експертите на самите кандидати. Това, което с колегите и с нашия екип си говорихме, е, че много често се получава така, че отразяването просто е на кандидата „Х”, който присъства на мястото „У” и не се разбира всъщност той за какво е бил там, за какво лобира, към какво призовава. Тази съдържателност на кампанията я няма, но утре в детайли ще бъде представена тази информация и може да се използва по някакъв начин.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Ако не ви представлява трудност, след като мине пресконференцията, да ни изпратите по имейлите, за да сме запознати с нея.

ГАЛИНА АСЕНОВА: Ние правим видеозапис и така ще бъде най-лесно и ще ви го изпратя.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Къде ще бъде?

ГАЛИНА АСЕНОВА: В БТА от 11 часа е пресконференцията, заповядайте.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Ние с това действие закъсняваме, както каза и професор Друмева, предизборните клипове текат и непрекъснато са едни и същи.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Чух, че някои партии и независими кандидати вече са си изяли сумата от медийните пакети, което е доста интересно за наблюдение.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Като общо цялата организация и абсолютно всичко, което се случва покрай тези европейски избори, е един огромен хаос във всяко едно отношение, не знам вашето впечатление какво е. И в предизборната кампания, и в ЦИК, нали всички кандидати на ЦИК бяха предложени като експерти, най-

добрите експерти в сферата на изборното законодателство и сега непрекъснато се оправдават с факта, че времето е малко, че са неопитни. След като са неопитни, да си направят отвод и на тяхно място да дойдат други. Не сте ли съгласни? Това се получава, непрекъснато ни се обяснява как няма време и се вземат решения и се преписва Изборният кодекс във вид на решения и въобще никакво отношение към някакви препоръки и мнения, които сме дали ние, Общественият съвет, не са взети предвид, защото е било гласувано или е отишло в „Деловодството“ и деловодството не го е препратило до съответния член на ЦИК. Това е безотговорно.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Изцяло ви подкрепям. Ето становище, което беше компетентно изготвено за социологичните проучвания, което почти се игнорира. И това, което Ивайло Цонев изготви, сме го представили, всичко е прехвърлено на Министерския съвет, обществената поръчка и фактически изчакваме тя да е свършила и техническите изисквания не знам нещо повече имате ли да ни кажете.

ЛИНКА ТОНЕВА: Не просто в продължение на въпроса за декларацията за толерантността, абсолютно подкрепям и вярно, че и допълнително от Асоциация „Прозрачност без граници“ мога да изразя готовност за подкрепа за теста, който беше предложен, но за нас е много съществен въпросът за препоръките по същество. Това е важна декларация без съмнение. Много ни интересува и въпроса както по отношение на решението за социологическите агенции, така и въпроса с електронното гласоподаване.

Членовете на Обществения съвет вложиха максимална енергия и аз видях, че в неделя в един много късен час продължаваше между нас да протича координация и обмяна на становища. Ако вчера сутринта, професор Друмева Вие сте изпратила до членовете на ЦИК нашето решение, би следвало към днес 14,00 часа да бъде разгледано.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Така както вие сте го прочели, нормално е и те да са го прочели.

ЛИНКА ТОНЕВА: В този смисъл ние, ако по същество не можем за нещата, които са изключително важни, става дума за обществена поръчка, независимо, че е насочена към Министерския съвет или още повече при положение, че е насочена към Министерския съвет.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Не е само обществената поръчка. Това е един цялостен комплекс от много въпроси.

ЛИНКА ТОНЕВА: Не знам дали има смисъл просто сега да ги адресирам. Към кой да ги адресирам по същество? Притеснява ме, че на сайта „Техническа спецификация” не е качена. Искаше ми се да има човек, който да може да отговори.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Ивайло, успяхте ли да прегледате справочника за 2009 г.?

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Ще погледна каквото е налично и до какво мога да имам пряк достъп.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Аз го прегледах и се оказа, че почти нищо няма в този справочник. В този справочник на ЦИК почти нищо няма вътре. Все едно, че такова експериментално гласуване не е провеждано, а то е провеждано. Знаем, че около 500 души са гласували в две секции във Френската гимназия. Това е бюлетина на ЦИК, която преди я имаше в електронен вид на сайта, а сега го няма. Книгата е тук, аз я прегледах на друго място, но вътре няма нищо.

Единственото, което установих е, че техническите изисквания тогава 2009 г. не са публикувани. Въобще тогава обществена поръчка не видях, а има решение на ЦИК. Възложили са на една фирма, която е дала няколко машинки и т.н.

ЛИНКА ТОНЕВА: Добре по Закона за достъп до обществена информация ли да си изискаме?

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Тук възниква въпросът дали има някакви съображения за сигурност, по които тези

технически изисквания за 2009 г. няма никакъв коментар и как стои въпросът сега?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Професор Друмева, в бюлетина има ли нещо?

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Аз не намерих.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Имаше във Френската гимназия и аз съм го наблюдавала.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Имаше и беше точно с автоматизирани електронни машини. Не е през интернет, а е с машини. Това очаквахме да чуем, как е било тогава и как ще бъде сега?

Сега има решение, записано е „приложение”, но като се кликне върху приложението, нищо не излиза.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Сега ще има ли външна организация, която да направи оценката на това? Външна организация, която да напише коментар какво е станало с това гласуване. Имаме ли задвижена такава процедура?

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Не съм поканен в тази група.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Не е поканен, защото предложението е дошло, когато вече е минало, нали това обясниха.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Имаше едно решение и приложение към него и в една от последните точки към това приложение е записано, че ЦИК ще направи анализ върху или членове на ЦИК, може би работната група, ще направи анализ накрая след гласуването за провеждането на експеримента, но само това е записано. Колко подробен ще бъде този анализ и какво въобще ще обхваща, не знам?

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Това е една функция, която нашият Обществен съвет може да поеме по наша инициатива, след като вие ще бъдете близо в тази работна група и ще гледате какво се случва и ще участвате. На база на факти, които да са събрани и да е ясно с какви технически стандарти и параметри работят тези машини. Разбирам, че няколко фирми участват, а по-рано през 2009 г. на една година без поръчка са го дали. Всъщност

какъв е смисълът, какво обществото печели от това машинно гласуване?

Знаем, че кодекса предвижда интернет гласуване за следващи избори.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Предвижда се машинно гласуване.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: А на президентските избори?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Няма изобщо интернет гласуване.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Това е отпаднало от ЗИД-а, защото имаше интернет гласуване, което беше много подробно разписано.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Единствено ГЕРБ искаха онлайн гласуване, които абсолютно нямаха участие в изработването на този Изборен кодекс, така че едва ли нещо се е говорило за промени в гласуването.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Кога ще ходите в тази работна група?

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Не знам, нищо не сме получили досега.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Колеги имаме сериозен проблем с ефективността на нашите събирания.

Мисля, че трябва да предприемем действия в тази насока.

Предлагам на вашето внимание кога да поискаме съвместна среща с повече членове на Централната изборителна комисия. Изпращаме становища и даваме материали, стремим се добросъвестно да помагаме...

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Становищата ни дори не са публикувани на сайта.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Първо, нямаме никаква обратна връзка.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: С кой предлагате да поискаме среща – с председателя на ЦИК или със заместниците?

Има едно решение с разпределяне по работни групи. Ето виждате реакцията, „те са из страната за обучение”.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Мисля, че на нас ни трябва ръководството.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Мисля, че трябва да направим една пресконференция, на която да дадем един кратък отчет колко становища имаме и по какви теми и къде могат да бъдат прочетени. Най-ключовите ни позиции да бъдат верифицирани публично. Защото опасенията ми са, че ние сме невидими и никой не знае, че съществува такъв Обществен съвет, неефективни сме, а в същото време тук се положиха усилия. Има много висока експертиза, има организации и някакви неща се направиха. Настояването ни е това да го огласим. Какво сме свършили? Имаме еди-колко си становища по еди-какви си теми, предоставени са на ЦИК и са обсъдени, като това е съобразено, онова не е съобразено. Дължим да кажем някакви такива неща.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Колеги, направено е едно ясно предложение, което имахме отдавна предвид. Като едно изявление да излезем на светло с начина, по който работим. Отчитаме, че ЦИК е доста натоварена, но едновременно с това трябва да има и взаимодействие.

Колеги, предложението е поставено, кажете как виждате в разполагане на времето.

ГАЛИНА АСЕНОВА: Нямаме много време, трябва да бъде през тази седмица, да не се оставя за другата седмица.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: От тази седмица има още три дни – събота или неделя.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Ние и в събота, и в неделя можем да дадем пресконференция, ако не сте извън София, защото медиите отразяват всичко.

Ако решим да направим пресконференция, трябва да заявим зала, защото има организационни неща. Къде ще проведем тази пресконференция?

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Според мен, ако се прави пресконференция, трябва да бъде под егидата на ЦИК, тоест те да изпратят официална покана към медиите.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Ще ги помолим да ни дадат своята зала. Ще пуснем едно прессъобщение.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Можем да направим пресконференция следващия вторник преди заседанието да се направи на 20 май 2014 г.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Можем да ги помолим да бъде от 13,00 часа.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Колеги, оформя се едно предложение за 20 май 2014 г. във вторник от 13,00 часа и да поискаме съгласие. Може би ЦИК чрез пресцентъра на Народното събрание да създаде публичност.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Аз не бих разчитала много на това, защото като знам какво взаимодействие имаме. Всички имаме мейлинг листи и, като имаме прессъобщение, всички ще го изпратим и пак ще дойдат журналистите, след като са ясни мястото, часът и датата.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Може би вие да изпратите едно уведомително писмо до ЦИК, че Общественият съвет е взел решение на 20 май 2014 г. от даден час, в предоставена от вас зала, да направим отчет за дейността до момента на Обществения съвет пред медиите.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Запознаване с работата на Обществения съвет предвид приближаващите избори.

Добре, ще изготвя това писмо още днес.

Колеги, не знам дали да е от 13,00 часа или от 14,00 часа пресконференцията, когато всички сме тук.

Трябва да споделя, че тогава имам един ангажимент в Страсбург, така че няма да имам физическа възможност да участвам, но мога да изготвя нещо, което да е написано.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Много добре знаете, че Вашето име визуализира този съвет.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Тогава да го направим в друг ден?

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Може да се направи на 17 май 2014 г. в събота.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Ако искате, може да се направи в петък на 16 май 2014 година?

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Нещо ново до тогава няма да се случи.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Колеги, аз не виждам проблеми другата седмица да е. Тук е Даниел, който е с много опит и професор Мирчев.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Журналистите няма да ни обърнат никакво внимание, ако вие не сте тук.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Професор Друмева, без вас няма да правим пресконференция. Можете ли да кажете кога сте свободна?

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: На 16 май 2014 г. няма проблем.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Колеги, нали говорим за 17 май 2014 г. от 11,00 часа.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Добре, но тук ще ни пуснат ли.

Добре, в събота 17 май 2014 г. от 11,00 часа всъщност писмото, което ще подготвя, е, че се обръщаме към ЦИК за съдействие да ни подпомогнат в организиране на един брифинг, чрез който да запознаем журналисти и обществото с нашата работа и с препоръки с оглед на изборния ден и на бъдещото.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: И да отправим посланието за езика на омразата, което трябва да имаме разпечатано, за да им го дадем, защото ще напишат нещо.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Добре. Ние имаме посланието за толерантността.

Колеги, тогава да помислим какво ще докладваме и да не се дублираме. Отсега можем да заявим кой по какви въпроси ще се изкаже.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Според мен, вие най-добре би било да направите едно изложение на базата на нашите становища, че има правила и състав, който не се е разширил. Имаме становища колко заседания са проведени, колко становища се приети и по какви теми.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Проведени са четири заседания и има стенограми, които могат да гледат.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Не могат да ги гледат, защото не са публикувани.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Най-малкото могат да ги поискат, ако се интересуват.

Фактически за първи път има такъв Обществен съвет.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Ако има въпроси, тогава да отговаряме.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Отчитаме, че ЦИК е много натоварена и едновременно с това взаимодействието може да има по-интензивен характер, защото ще бъде от взаимна полза и най-малкото нашето старание е да бъдем полезни.

Добре, ще изготвя това писмо.

Мисля, че е хубаво, съставът не е голям, всеки да вземе участие.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Не, само ръководството. Хората с по-голям опит ще вземат участие.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Не е необходимо да говорите, но е важно да присъствате.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Колеги, това е, нека да си помислим, защото, като излизаме в цялост, да се кажат думи и споделени мисли и за бъдеще, и сега.

Ще подготвя това писмо и очаквам бърза реакция от тях и, след като я имаме, веднага ще ви съобщя.

Това е добро решение за събота, защото е по-свободен ден и можем да участваме.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Всички ще присъстваме.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Основното изложение ще бъде на професор Друмева, след което те, ако искат, ще ни питат.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Колеги, аз ще пусна писмото, но от ЦИК могат да кажат: „Да, добре влизайте в събота в 11,00 часа в залата”.

Второ, кой ще направи публичността на този брифинг.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Председателят.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Ние ще напишем нещо като прессъобщение и ще го изпратим на медиите.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Добре, разчитам на вас.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Могат да го публикуват на интернет страницата си, както правят съобщенията. Днес на дадена дата ЦИК дава брифинг в толкова часа в еди-коя си зала.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: В съобщенията да се постави едно съобщение.

ЛИНДА ТОНЕВА: Професор Друмева, искам да попитам, технически ми е въпросът, от страна на ЦИК ли има лице, което отговаря за публикуване на нашите становища в така наречения сайт на Обществения съвет?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Ще поканя господин Зъбов да дойде тук, за да се разберем до пресконференцията да качат стенограмите и всички становища.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: В случая ние ще искаме съдействие със служител за микрофоните и съобщенията.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Имам предвид секцията на Обществения съвет да се попълни.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Искам да попитам, тъй като постоянно чуваме едно и също, че поради кратките срокове и липсата на време ЦИК не е способна, дори току-що господин Томов каза да

организира адекватно и пълноценно изборния процес и да го подготви така, както трябва да бъде.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Аз не съм чула от него точно това.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Намекна или буквално каза, че ЦИК се затруднява с подготовката на изборите. Също така той каза, че това се засилва и от факта, че членовете на ЦИК нямат предишен опит като членове на ЦИК и защото нямат тази конкретна експертиза.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Господин Зъбов, имаме една гореща молба към вас, тъй като секцията на Обществения съвет е незапълнена, да съдействате да се качат стенограмите от нашите заседания, които са готови, и нашите становища, защото така не можем на публиката нищо да покажем, а смятаме да имаме пресконференция в събота и искаме поне тогава да е запълнена тази секция и да им кажем, че тук са нещата.

ПЕТЪР ЗЪБОВ: Вече съм попитал за това нещо, но не зависи само от мен. Ще напомня и втори път.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: След като има секция Обществен съвет, хората нормално кликват върху него и смятат, че само това е свършил Общественият съвет, а ние имаме още становища. Всички становища да се качат, както и стенограмите.

ГАЛИНА АСЕНОВА: Освен това смятам, че и съставът на Обществения съвет трябва да се качи.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Да се публикува съставът, но без имейли и без телефони, само участниците.

ПЕТЪР ЗЪБОВ: Това, което зависи от мен, ще го направя.

ГАЛИНА АСЕНОВА: Все пак трябва и да има лице за контакти. Необходимо е, да има контактна връзка с Обществения съвет.

ПЕТЪР ЗЪБОВ: В такъв смисъл мога да публикувам телефона и името на председателя.

ГАЛИНА АСЕНОВА: Не знам, както решите.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Не, само имената и организациите.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: По-скоро да получим един общ имейл на съвета, който да бъде качен на самата секция.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Този съвет няма да е само за тези избори.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Достъпът до съвета трябва да се регламентира по някакъв начин.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Да се направи един имейл адрес на Обществения съвет, който да бъде чрез вас, а вие ще се свързвате с нас. На този адрес да се качи съставът с имената и организацията, която представляват. Да се качат становищата и стенограмите и някакви съобщения, ако има. Могат да се качат и дневните редове, за да се вижда с какво сме се занимавали.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Засега е важно да се качат стенограмите и становищата до ЦИК.

ПЕТЪР ЗЪБОВ: Вашето становище вчера е получено и е разпределено на господин Пенев, който е член на ЦИК.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Колеги, господин Зъбов, подаде информация, че Вашето становище Ивайло вчера, след като е пристигнало, е разпределено на господин Пенев, който е член на ЦИК, и той ще го докладва.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Кога ще бъде на дневен ред за обсъждане в работата на ЦИК?

ПЕТЪР ЗЪБОВ: За съжаление на този въпрос не мога да ви отговоря, единствената информация, която имам, е тази.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Кой да попитам?

ПЕТЪР ЗЪБОВ: Можете да се свържете по телефона с него, ако искате. Телефонът му е на сайта на ЦИК.

Мисля, че той не е председател на работната група, трябва да го проверя.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Добре.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Господин Зъбов, това са нашите искания и вярваме, че те ще бъдат изпълнени.

Благодаря ви.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Колеги, два проблема искам да поставя и по-скоро едното е предложение, а другото е проблем.

Има проблем със ситуацията с наблюдателите. За първи път в общественото внимание на такъв фокус са наблюдателите. Съжалявам, че колегата от „Младежка толерантност” го няма, защото той можеше да даде по-изчерпателна информация. В момента „Младежка толерантност” са достигнали до 7000 наблюдатели. Моят съвет щеше да бъде наистина да са малко по-открити с медиите, защото ние получаваме въпроси: какво става? С „Младежка толерантност” излиза, че е трудно не да се свържат, а просто те да направят някакви изявления какви са им намеренията и с какви извадки ще работят и какво ще наблюдават и всичко останало.

Лично аз съм получила десетки обаждания от журналисти, да коментирам поведението на друга организация, което, разбира се, отказвам да правя, защото смятам, че трябва по друг начин да става. Те трябва да носят отговорност за това, което вършат. Съжалявам, че Сезгин го няма, но го казвам за протокола. Смятам, че в момента в недобра светлина се развива тази кампания, свързана с наблюдателите. Има много спекулации. Виждате и в „Преса”, и в електронните медии нещата не изглеждат добре и не знам защо на тези избори се получава това.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Какво точно имате предвид?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Започват съмнения, че наблюдателските мрежи се използват не по предназначение, а биха могли да бъдат инструменти за натиск, корпоративен вот, контрол и всичко останало, каквото през годините сме виждали повече при застъпниците и политическите представители.

Това исках да отбележа. Няма факти, които да потвърждават тези съмнения, но няма и някаква по-ясна публична позиция на тези организации, които навреме да ги опровергават. Това ми беше идеята и съжалявам, че Сезгин не е тук.

Второто, което искам да ви кажа, е, че нашата организация имаше семинар, бих казала успешен, на 9 и 10-и с прокурори и полицаи – 37 прокурори и 15 полицаи, като прокурорите ще бъдат дежурни в изборния ден. Такива хора пристигнаха от цялата страна.

Двамата с Даниел имахме презентация и разказахме за Обществения съвет и нашето наблюдение на миналите избори и сега какво правим и всичко останало. Разбира се, различни лекции бяхме организирали за тях. Защо казвам това? Защото те вече имат своята инструкция как ще работят в изборния ден. Създадено е звено за взаимодействие между ДАНС, Прокуратурата и МВР и на мен ми се струваше, че е важно, тъй като тази година и аз го отбелязах там, нямаме още установена тази комуникация с Прокуратурата и МВР. Миналата година имаше телефонни линии и имейли. На мен тази година това усилие ми е незабележимо, поне аз не съм го усетила.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Виждате, че това костваше известни усилия да дойдат тези двама представители тук.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Според мен, трябва да напишем едно писмо до заместник-главния прокурор Сарафов, който отговаря за тази дейност и да поискаме такава среща с нас и с представители на това звено и да кажат ще имаме ли директни връзки и какво да правим със сигналите, които получаваме? Миналата година имаше много директен контакт с прокуратурата. Директен имейл, на който ние, без да упоменаваме нашите източници, и се правеха разследвания по тези сигнали, това е факт и наистина беше доста облекчено.

Според мен, това трябва да го обсъдим, защото в момента изглежда като затишие пред буря, но ви уверявам, че много скоро ще започне.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Госпожо Цонева, ако формулирате едно кратко писмо директно до господин Сарафов, който вече ще прецени надолу кой би изпратил.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Добре, аз ще напиша два параграфа. Те ли ще дойдат тук?

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Защо да не дойде някой във вторник на 20 май 2014 г., техен представител.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Институциите са три, могат да дойдат от всяка институция – МВР, ДАНС и Прокуратурата, както преценят.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Не е ли водещо Прокуратурата?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Прокуратурата е водеща, но звеното е междуведомствено.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Да дойдат представители на заседанието във вторник и да ни запознаят с пряка пътека, която членовете на Обществения съвет биха имали в конкретна хипотеза. Например, ако възникне казус, към кого трябва да се обърнем.

ЛИНДА ТОНЕВА: Ние вече имаме няколко последователни процедури по наблюдение на изборите. Работим с водещите институции, които имат такъв тип компетенции. Подписваме двустранно споразумение, в което освен обмен на информация, се залага и лице за контакти. Опитваме се да водим пряка линия, но ако Общественият съвет се опита да договори за някаква форма на пряка комуникация с тези институции, има смисъл. Без съмнение, трябва да има лице за контакт с пряк имейл или телефон за връзка.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Точно така.

ГАЛИНА АСЕНОВА: Смятам, че точно за това става дума да получим тази информация, а не да отваряме пред Обществения съвет такава линия.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Ако има линия или имейл, просто да я получим.

ЛИНКА ТОНЕВА: Официалната форма е Общественият съвет да комуникира с МВР.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Професор Друмева, след като го напиша, на Вас ли да го изпратя?

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Изпратете го направо от името на Обществения съвет до господин Сарафов.

ЛИНКА ТОНЕВА: Ние имаме гореща линия, която е за граждани, и е отворена за асоциацията и е 0811-224, тя е безплатна и има човек на нея, така че на нея също ще се получават сигнали.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Колеги, оставяме в контакт с брифинга, който планираме да направим.

Госпожа Цонева, ще изпрати писмо до господин Сарафов – заместник-главния прокурор от името на Обществения съвет, с което ще поискаме среща с представители на междуведомственото звено.

Колеги, благодаря за участието.

Закривам заседанието на Обществения съвет.

(Закрито в 16,30 ч.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Емилия Друмева

Стенограф:

Петя Гаврилова